

vel ikke nødvendigt for dette Ting, thi det gælder vel ikke for os om, hvor mange der har gennemført en lovfæstet Arbejdstid; det, det gælder om for os her, er, om vi ville være med til dette.

Det ser dog ud, som om dette Lovforslag Gang efter Gang vinder noget mere Terrain, end det fra Begyndelsen gjorde. Der er saaledes sket dette paa Foranledning af den højtærede Indenrigsminister og det ærede Udvalg, som var nedsat sidste Aar, at der gennem Arbejds- og Fabriktilsynets Beretning om Virksomheden 1905—06 er fremskaffet en Oversigt over disse Virksomheder, som ere inde under Fabriktilsynet, hvilket vil sige de, som beskæftige 5 Arbejdere og derover. Oversigten deles i 3 Dele, A: Virksomheder, som have kontinuerlig Drift hele Aaret, B: Virksomheder, som have kontinuerlig Drift en Del af Aaret og C: Virksomheder, som under ekstraordinære Forhold have kontinuerlig Drift. Jeg skal særlig dvæle ved nogle enkelte af disse Virksomheder, som have kontinuerlig Drift, og jeg skal begynde med Gasværkerne. Jeg har noget Kendskab til Gasværkerne, da jeg som Medlem af Aarhus Byraad tillige har haft Sæde i Gasværksudvalget de sidste 7—8 Aar. Der er i denne omtalte Beretning meddelt, at der er 72 Gasværker inde under Fabriktilsynet; af disse have 44 Gasværker kun 2-Holds-Drift, altsaa 12 Timers Arbejdsdag uden nogen bestemt Spise- og Hviletid, medens de 20 have 3-Holds-Drift og 8 dels 2-Holds- og dels 3-Holds-Drift sammenblandet. Af disse 44 Gasværker hører vel Størsteparten ind under Det danske Gaskompagni. Jeg spørger derfor ærede Medlemmer af dette Ting: Hvorfor skulde man ikke kunne lovgive paa dette Omraade? Hvorfor skulde man ikke kunne begrænse Arbejdstiden for saadanne Arbejdere, som sortere under et privat Aktieselskab som Det danske Gaskompagni? Hvorfor skulde man ikke lovgive i den Retning? Hvorfor skulle Arbejderne være afhængige af et eller andet privat Selskab eller af et eller andet Byraad eller Sogneraad, som stritter imod en saa naturlig Arbejdsordning som et tredelt Døgn paa Gasværker? Hvem der kender disse Forhold, ved, hvad det vil sige at staa ved Retorthusarbejde, hvor de staa og trække de glødende Kokes ud af Retorten og mange Gange transportere dem et langt Stykke udenfor Retorthuset i Vinterkulde; for at disse Kokes kunne blive afkølede, hvorefter de atter gaa tilbage til de gloende Retorter ind i Gasos,

Kulos og Tjæreos foruden den Masse Støv, som er i et saadant Retorthus. Der findes kun 20 Gasværker, som ere inde under 3-Holds-Drift. Jeg synes, at her var et naturligt Omraade, hvor Lovgivningsmagten kunde skride ind, og at der absolut bør lovgives paa dette Omraade.

Af andre Virksomheder skal jeg nævne Papirfabrikationen. Den hører sikkert til de mest sundhedsfarlige, thi ifølge Beretningen, som er fremkommen fra Arbejds- og Fabriktilsynet om Virksomheden 1905—06, er der i Juli 1905 tilsendt Arbejdsraadet en Statistik over Sygeligheden og et Andragende til Arbejds- og Fabriktilsynet om at faa indført 3-Holds-Driften, da dette kontinuerlige Arbejde, som er indført i Papirindustrien, absolut medførte større Sygelighed. Arbejdsraadet har aflagt Besøg paa Dalum og Maglemølle Papirfabrikker. Hvilket Resultat dette Besøg har givet, kan man ikke se af Beretningen, men det havde været ønskeligt, om Arbejdsraadet tillige havde undersøgt Ørholm og Papirfabrikken paa Nørrebro, som efter Sigende skal være en ren Pesthule, hvor der sorteres og mases med gamle Klude og Papir. Det glæder mig dog at se, at Arbejdsraadets Medlemmer her i dette Ting ikke have siddet denne Sag overhørig, naar det ærede Medlem for Københavns 8de Valgkreds (Martin Olsen) har omtalt den under dens tidligere Behandlinger i dette Ting. Man ser ligeledes af Beretningen, at Raadet vil forfølge Sagen videre, idet det har rettet en Opfordring til den højtærede Indenrigsminister om at udsende Spørgeskemaer for de forskellige Virksomheder, som ere under kontinuerlig Drift, om Sygeligheden blandt Arbejderne for at sammenligne, om Sygeligheden virkelig er større her end blandt andre Arbejdere. Angaaende Sygeligheden blandt Papirfabrikarbejderne, saavel Kvinder som Mænd, har der været foretaget en Undersøgelse af, hvorvidt Sygeligheden var større der end blandt andre Arbejdere. Det oplyses saaledes gennem et Par statsanerkendte Sygekasser, at Gennemsnitssygeligheden for Mænd i 1904—05 har været i By-Sygekasserne 5,8 Sygedage pr. Medlem og i Landkasserne 4,7, medens der for samme Aldre og samme Aar indenfor Papirarbejderne blandt Mænd har været en Gennemsnitssygelighed af 10,2 Sygedag, altsaa omtrent den dobbelte Sygelighed som blandt lignende Sygekasser indenfor Byen. For Kvinder har Sygeligheden været i Bysygekasserne 6,6 Sygedag, i Landkasserne 5,4 Sygedag, men blandt Papirarbejderskerne har